

Sää'm ħiöll-lää'jj 31 §:n meâldla riikkveä'ħħvuõđ ekka 2020

Sää'm ħiöll-lää'jj (1086/2003) 31 §:ff mie'ldd riikk tällõsarvvlõ'sse âlgg vä'ldded mie'rteä'ġġ riikkveä'ħħvuõđid koo'ddid, sie'brkoo'ddid, saa'mi dommvuu'd paalgâskoo'ddid di 18 §:st miârktum priva'tte lää'jj suâvvtummšest šõddi takai jeä'rab lââ'sskuuli kâ'ttem diõtt.

Vuõiggâdvuõttministeria i'Immat ooccâmnalla sää'm ħiöll-lää'jj 31§:ff meâldla riikkveä'ħħvuõđid ekka 2020. Veä'ħħvuõđi täävtõssân lij viikkâd ooudâs sää'm ħiöll-lää'jj teâuddjummuž kää'ttee'l lää'jj suâvvtummšest šõddi takai jeä'rab lââ'sskuulid. Åå'n ooccâmvuâllsa veä'ħħvuõđ liâ miârktum 1.1.2020 mâŋŋa šõddi lââ'sskuulid.

Vuõiggâdvuõttministeria vuäitt ââ'nned veä'ħħvuõđid jâänmõsân 150 000 eu'rred, jõs ee'ttik-kâ'dd meâtt miârktõ'sse mie'rteä'ġġ.

Ooccâmäi'ġġ âlgg 20.1.2020 da põõtt 13.2.2020 čiâss 16.15. Mie'rreäi'j mâŋŋa puättam ooccmõõžžid jeät vää'ld lokku.

Tu'mmstõõgg ħiččlõõđât tuejjeed pâ'sslaštâm-mannu loopp mõõnee'st 2020. Oo3zi vuäžža i'Immtõõzz tu'mmstõõggâst ooccâmlomaakkâst i'Immtum addrõ'sse.

Veä'ħħvuõ'tte suâvldet sää'm ħiöll-lää'jj (1086/2003) da riikkveä'ħħvuõ'ttlää'jj (688/2001).

Veä'ħħvuõđ täävtõs

Riikkveä'ħħvuõđi täävtõssân lij tuärjjeed sää'm ħiöll-lää'jj teâuddjummuž kää'ttee'l lää'jj suâvvtummšest šõddi takai jeä'rab lââ'sskuulid. Veä'ħħvuõđ vueil'tet miõttâd odm. puõ'tti obbvuođid: jâârglâ'ttem- da tu'lħħkeemkuul (ml. čõõđtemtuâimmjummuž), teâđtummuša, škooultõõzz da ħiõllmäättai äiggisa sâjjsažkuul, di sää'm ħiöll-lää'jj suâvvtummuž ooudâsviikkmõõžž õhttnee'i kuul.

Åå'n ooccâmnalla âârrai veä'ħħvuõđ liâ miârktum 1.1.2020 mâŋŋa šõddi lââ'sskuulid. Riikkveä'ħħvuõđ miârktõssân ij kuuitâg leäkku, što riikkveä'ħħvuõđin kaattčeš puk tuâimmjummušest šõddâm kuul obbvuođstes.

Jâârglâ'ttem- da tu'lħħkeemkuul

Riikkveä'ħħvuõđin vueil'tet kâ'tted ä'sšħii'rji jâârglâ'ttmõõžžâst di tu'lħħkummšest šõddi kuulid.

Teâđtummuš

Riikkveä'ħħvuõđ vueil'tet ââ'nned sää'm ħiöll-lää'jj meâldlaž teâđtummušest šõddi kuuli kâ'ttem diõtt (odm. ga'zeä't-i'Immtõõzz, jee'res i'Immtõõzz, vuä'pstemkõõlb, teâđtõõzz, lomaakk, www-seeid).

ħiõllškooultõs

Riikkveä'ħħvuõđ vueil'tet miõttâd sää'mħiõl škooultõ'sse vuässõõttmõõžžâst šõddi sâjjsažkuulid.

Ooudâsviikkmõš

Riikkveä'ħħvuõđin vueil'tet tuärjjeed ha'ŋħħõõžžid, kook ve'ħħke ooudâs sää'm ħiöll-lää'jj suâvvtummuž da saa'mi ħiõll'laž vuõiggâdvuõđi teâuddjummuž.

ħeäzz riikkveä'ħħvuõđ vueil'tet miõttâd?

Riikkveä'kkvuõđ vueil'tte äännad saa'mi dommvuu'd kää'dd, sie'brrkää'dd ja paalgâskää'dd di lää'jj 18 §:st miârtum privaatt. Jõs ooccmõš tuejjeed sää'm kiõll-lää'jj 18 §:ff vuâđald, ooccmõõžžâst âlgg čiõlgtet, što oocci lij peâggtum lää'jjpäi'kkest miârtum privatt. Jõs oocjen lij privattvuõiggâdvuõđlaž õutstõs le'be fõndd, ooccmõ'sše âlgg õhtteed õutstõõžž le'be foond kuõskki reki'stervä'lddõk di mãaimõsân ra'vvjum tiilltu'mmstõk, tuâimmjempõ'mmai da tiillta'rkkeempõ'mmai.

Mä'htt veä'kkvuõđ äänat?

Veä'kkvuõđ äänat oocâmlomaakkin, kää'tt käunnai täai'ben. Oocâmloma'kke õhtteed lomaakk õhttvuõđâst raukkum mie'lddõõžž. Oocci tuâimat oocâmlomaakk mie'lddõõžžineez vuõiggâdvuõttministeria rekisterâ'stempäikka (vuõiggâdvuõttministeria@om.fi, le'be Vuõiggâdvuõttministeria Ritarikatu 2 B, 00170 He'Issen) mie'rraigga mõõnee'st. Oocci va'sttad ooccmõõžž tuâimmtummšest mie'rraigga mõõnee'st. Mie'rrai'j mãŋŋa puâttam ooccmõõžžid jeät vää'ld lokku.

Vuõiggâdvuõttministeria vuõlttad vueil'tlva tiuddeemraukkmõõžž di veä'kkvuõtt-tu'mmstõõgg ooccmõõžžâst i'lmmtum addrõ'sse.

Mâin vuâđain ooccmõõžžid ärvvtõõlât?

Veä'kkvuõđ liâ tu'mmjemväarla. Ooccmõõžži ärvvtõõllmõš da kõskksaž ve'rddõõllmõš vuâđđâ'vve obbârvvtõõllmõ'sše. Ooccmõõžži kõskksaž ve'rddõõllmõõžžâst vää'ldet lokku mä'htt puârast oocâmvuõttsa da almmjallaž di riikkveä'kkvuõttlää'jj meâldla miõttâmvuâđ teâuddje. Veä'kkvuõđ miõttmõõžž õudldõssân lij, što oocci teâudd puk kolmm vueil'nn âarrai oocâmvuõttsa miõttâmvuâđaid.

Oocâmvuõttsa miõttâmvuâđ

1) Veä'kkvuõđin teâggtemnallšee'm tuâimmjummuž âlgg õhttned sää'm kiõll-lää'jj suâvvtummša

Veä'kkvuõđin vueil'tet kâ'tted sää'm kiõll-lää'jj suâvvtummšest šõddi takai jeä'rab lââ'sskuulid mã'ta jâârglâ'ttem- da tu'lkkkeemkuul, kiõllskooultõõžž sâjjsažkuul le'be saa'mi kiõll'lai vuõiggâdvuõđi ooudâsviikkmoõžžin šõddi kuulid. Ärvvtõõllmõõžžâst vää'ldet lokku mä'htt tuâim ve'kke čõõđ sää'm kiõll-lää'jj täävtõõžžid da õõlgtõõžžid.

2) Veä'kkvuõđ ooccja õhttnee'i vuâđ

Veä'kkvuõđ vueil'tet miõttâd saa'mi dommvuu'd koo'ddid, sie'brkoo'ddid ja paalgâskoo'ddid di lää'jj 18 §:st miârtum privaattid peâggtum lää'jj suâvvtummšest šõddi takai jeä'rab lââ'sskuuli kâ'ttem diõtt.

3) Veä'kkvuõđ âânnmõõžž ääi'jpodd

Riikkveä'kkvuõtt lij miârtum 1.1.2020 mãŋŋa šõddi lââ'sskuulid. Veä'kkvuõđ jeät miõtt ko'rvvõssân ääi'jbi ii'jji kuulin.

Teknla oocâmvuõttsa vuâđdmâiin

Vuõiggâdvuõttministeria miõttâm veä'kkvuõtt vuâitt kâ'tted vä'lddmeârrõsnalla jäänmõsân 90 prosee'nt veä'kktemnallšem tuâimmjummuž priimmâmnallšmin kuulin.

Riikkveä'kkvuõtt vueil'tet miõttâd vuâžžja tõn jiiijâs tuâimmjummuša le'be ha'ŋkkõ'sse le'be ââ'nnemnalla riikkveä'kkvuõtt-tu'mmstõõgg meâldla ââ'nnem-miârtõõžž čõõđ viiggi jee'res gu vuâžžai tuâimmjummuž le'be ha'ŋkkõõžž veä'kkttummša. Jos riikkveä'kkvuõtt miõttât ââ'nnemnalla riikkveä'kkvuõtt-tu'mmstõõgg meâldla ââ'nnem-miârtõõžž čõõđ viiggi jee'res mã'ta vuâžžai tuâimmjummuž le'be ha'ŋkkõõžž

veä'kk'tummša, riikkveä'kk'vuõđ vüäžžai älgg tuejjeed suäppmõš riikkveä'kk'vuõđ äänmõõžžâst, äänmõõžž vüäppmõõžžâst da tõi mäainain tuäimmjummuž le'be ha'ŋkkõõžž čõõđ viiggjin.

Riikkveä'kk'vuõttlää'jj meäldla takai õudldõõžž

Vuõiggâdvuõttministeria vüäitt miõttâd veä'kk'vuõđ pâi, jõs riikkveä'kk'vuõttlää'jj meäldla veä'kk'vuõđ miõttmõõžž takai õudldõõžž teäuddje. Ministeria vâldd takai õudldõõžžid lokku še veä'kk'vuõđ meä'r tu'mmjeen.

Riikkveä'kk'vuõđ miõttmõõžž takai õudldõõžž liä (riikkveä'kk'vuõttlää'jj 7 § 1 mom.):

Miärktõs, koozz riikkveä'kk'vuõđ ooccat, älgg õhttsažkâädlânji priimmâd.

Veä'kk'vuõđ miõttmõš lij vüäđdõvvum riikkveä'kk'vuõđ äänmõ'šše pijjum täävtõõzzi mäaine'ld.

Veä'kk'vuõđ miõttmõš lij tarbbsõs, gu vää'ldet lokku oo33i vüäžžam jee'res õõlmâs tuärjjõs di ha'ŋkkõõžž le'be tuäimmjummuž šlaajj da veeidsõsvuõtt.

Riikkveä'kk'vuõđ miõttmõš täibb pâi siõmmna keäštõõttmõõžž da markkni tuäimmjummuž

Cõõgg veä'kk'vuõđ miõttmõ'šše

Jõs oo33i lij vüäžžam ääi'jab veä'kk'vuõđid ministeriast, su'st älgg ää'nned huõl tõ'st, što veä'kk'vuõtt-tu'mmstõõgggin õõlgtum čiõlgtõõžž veä'kk'vuõđi äänmõõžžâst liä tuejjuum mie'rräigga mõõnee'st. Ministeria heelgad ooccmõõžž, jõs oocci lij kõskksânji leämmaž huõlte'm õõlgtemvuõđ peä'lest u'vdedd ministeriäa'je teäđaid ääi'jab miõttum veä'kk'vuõđi ää'nnem vüäppâm diõtt.

Ooccmõš heelgeet še, jõs ooccmõš puätt mie'rräai'j mâŋŋa.

Mu'vddem määin veä'kk'vuõđi äänmõ'šše õhtne?

Veä'kk'vuõđ vüäitt ää'nned tä'lk tõn miärktõ'sse, koozz tõt lij miõttum.

Vuõiggâdvuõttministeria miõttâm veä'kk'vuõtt vüäitt kätted jäänmõsân veä'kk'vuõtt-tu'mmstõõgggâst meä'rtõllum vüässõõžž veä'kk'temnalšee'm tuäimmjummuž le'be ha'ŋkkõõžž priimmâmnallšmin kuulin. Priimmâmnallšee'm kuul meä'rtõõlât veä'kk'vuõtt-tu'mmstõõgggâst da tõn mie'lddõõžžin.

Veä'kk'vuõtt ij vüäžž õõutâst õõlmâs tuärjjõõžživui'm pâä'jted EU le'be Lää'ddjânnam lää'jjiõttummšest šiõttuum riikkveä'kk'vuõđ le'be jee'res õõlmâs tuärjjõõžž jäänmõsmeä'r.

Veä'kk'vuõđ vüäžžai tällõshâidd da vaaldâšm älgg riäššâd ää'ššmeäldlânji.

Veä'kk'vuõđ äänmõõžžâst älgg tuejjeed čiõlgtõs mäâimõõžžâst tu'mmstõõgggâst peäggum pei'vven.

Veä'kk'vuõđ vüäžžai tällõshâidd da vaaldâšm älgg riäššâd ää'ššmeäldlânji nu't, što veä'kk'vuõđ äänmõõžž vüei'tet ääsklânji seu'rrjed. Veä'kk'vuõđ vüäžžjest õudlded kuullpäi'kk'vuõttša tällõsraportâsttmõõžž, jõs kõõčcmõõžžâst lij spesiaalveä'kk'vuõtt le'be takaiveä'kk'vuõtt vüässa tuäimmjummušest.

Vuõiggâdvuõttministeriast lij vuõiggâdvuõtt tuejjeed riikkveä'kk'vuõđ vüäžžai tällõ'sse da tuäimmjummuša till'lõõvvi ta'rkkummšid, kook liä tarbbsõs riikkveä'kk'vuõđ mähsmõõžžâst da äänmõõžž vüäppmõõžžâst (riikkveä'kk'vuõttlää'jj 16 §).

Veä'kk'vuõđ vüäžžai älgg čiõlgtet, lij-a tõ'st õõlgtemvuõtt jää'kk'ted ha'ŋkk'eemlää'jjiõttummžuž, da vä'ldded tät tuäimmjummušest lokku. Še rii'kk'e, koo'ddid le'be sie'brkoo'ddid kuul'kani äärrai veä'kk'vuõđ vüäžžai vüäitt lee'd õõlgtem keäštjâ'tted ha'ŋkkõõžžâs jää'kk'tee'l ha'ŋkk'eemlää'jj meäldlaid mõõntõõllmõõžžid.

Jos veä'kkvuõđ vuäžžai teäudd õõlmäsvuõiggâdvuõđla stroi'ttel tobddâm-miârkiđ (odm. teäggtoõžžâst pâ'jjel peä'l liä õõlmäs teäggtoõžž), veä'kkvuõđ vuäžžai älgg jää'kkted ha'ñkķeemlää'jj pukin ha'ñkķummšin.

Jõs veä'kkvuõđ vuäžžai vuäžž veä'kkvuõđ snäätinas ha'ñkķummša pâ'jjel 50 % ha'ñkķõõžž äärvest, vuäžžai älgg tä'st ha'ñkķummšest jää'kkted ha'ñkķeemlää'jj. (Lää'kk õõlmäs ha'ñkķummšin da ää'nnevuvuõiggâdvuõtttsuâppmõõžžin 1397/2016).

Riikksuâvtõõžž kanslia lij li'ñjjääm, što veä'kkvuõđ vuäžžai älgg raukkâđ ta'rjjõs määngast gu pâi õõut tuâimtee'jest nâkmin tä'vver- da kääžžkõsha'ñkķummšin, kook vuällte meersaž kõõddäsäärv leša kooi ärvv äärvlää'zzpiidtaa pââ'jat 20 000 eu'rred.

Mä'htt puäđõõžžin da veä'kkvuõđ äänmõõžžâst raportâ'stet?

Veä'kkvuõđi äänmõõžžâst älgg tuejjeed čiołgtõs mââimõõžžâst tu'mmstõõggâst peäggum pei'vven. Čiołgtõs ään se'st nu't tällõsraportâsttmõõžž gu puäđõsnallšemvuõtttraportâsttmõõžž. Veä'kkvuõđ vuäžžai tällõshâidd da vaaldâšm älgg riâššâđ ää'sšmeâldlânji nu't, što veä'kkvuõđ äänmõõžž vvei'tet ââsklânji seu'rrjed. Veä'kkvuõđ vuäžžjest õudldet kuullpäi'kkvuõttsaž tällõsraportâsttmõõžž, jõs kõõččmõõžžâst lij spesiaalveä'kkvuõtt le'be takaiveä'kkvuõtt vuâssa tuâimmjumšest.

Miõttum veä'kkvuõđin čiołgtõõžž tuejjeet lomaakkin, kââ'tt õlmstââ'ttet mâ'ñjľubust vuõiggâdvuõttministeria interne'ttseeidain. Čiołgtõõžž vuõltteet vuõiggâdvuõttministeria rekisterâ'sttempäikka tu'mmstõõggâst i'ľmmtum diaarnââmrin.

Lää'ssteäđ

Spesiaalä'sštobddi Vava Lunabba, risttnõmm.sokknõmm@om.fi, te'l. 02951 50136